

Verkiezingsprogramma 2025

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Klimaatverandering	4
3. Armoede.....	6
4. Woningtekort.....	9
5. Gezondheidszorg	11
6. Onderwijs	13
7. Discriminatie.....	16
8. Criminaliteit.....	21
9. Energievoorziening.....	23
10. Vergrijzing.....	25
11. Jeugdzorg	27

1. Inleiding

Nederland staat voor diverse maatschappelijke uitdagingen. Op basis van recente onderzoeken en rapporten kunnen de volgende tien problemen als de grootste worden beschouwd:

- **Klimaatverandering:** Jongeren maken zich grote zorgen over de opwarming van de aarde en de gevolgen daarvan voor hun toekomst.
- **Armoede:** Een aanzienlijk aantal Nederlanders leeft in armoede, wat leidt tot sociale ongelijkheid en beperkte kansen voor velen.
- **Woningtekort:** Er is een tekort aan betaalbare woningen, wat leidt tot lange wachttijden en hoge huur- en koopprijzen.
- **Gezondheidszorg:** Er is een toenemende druk op de gezondheidszorg, met name door vergrijzing en de stijgende kosten van zorg.
- **Onderwijs:** Er zijn zorgen over de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs, evenals over de mentale gezondheid van jongeren.
- **Discriminatie:** Er is sprake van discriminatie op basis van afkomst, geslacht en seksuele geaardheid, wat leidt tot sociale spanningen.
- **Criminaliteit:** Er is bezorgdheid over de toename van criminaliteit, met name in stedelijke gebieden.
- **Energievoorziening:** Er is behoefte aan een duurzame en betrouwbare energievoorziening, met name in het licht van de energietransitie.
- **Vergrijzing:** De vergrijzing van de bevolking stelt uitdagingen voor pensioenen, zorg en arbeidsmarktparticipatie.
- **Jeugdzorg:**

2. Klimaatverandering

Veel jongeren maken zich zorgen over de toekomst van de aarde, en dat is logisch. De opwarming van de aarde is een onderwerp dat ons allemaal raakt. Maar het is belangrijk om te weten dat het klimaat altijd in beweging is geweest. In de geschiedenis was het bijvoorbeeld veel warmer dan nu, zoals in de tijd van de Egyptenaren en de Romeinen. Ook in de Middeleeuwen was het warmer, en daarna weer een tijdje kouder. Sinds 1850 zien we wel een lichte opwarming van ongeveer één graad Celsius.

Er wordt veel gepraat over CO₂ en de rol die het speelt in de opwarming, maar de werkelijkheid is een stuk complexer. Ondanks de opwarming zien we geen enorme toename van extreme weersomstandigheden zoals orkanen of overstromingen. In feite zijn de slachtoffers van klimaatgerelateerde rampen met meer dan 95% afgenomen, dankzij de technologieën en oplossingen die we inmiddels hebben om ons beter te beschermen.

CO₂ is trouwens niet alleen slecht voor de planeet. Het is een belangrijk onderdeel van wat de natuur nodig heeft. Meer CO₂ betekent vaak dat planten en bomen sneller groeien, en dit kan zelfs leiden tot hogere landbouwopbrengsten. Dus, in plaats van alles zwart-wit te zien, is het goed om ook de positieve kanten van CO₂ te begrijpen.

Er zijn veel klimaatdoelen die landen proberen te bereiken, zoals het verminderen van CO₂-uitstoot, maar soms lijkt het alsof deze doelen bijna onhaalbaar zijn. De kosten van de plannen zijn enorm en de impact op de temperatuur is vaak maar een fractie van een graad. In Nederland wordt bijvoorbeeld geschat dat de huidige klimaatplannen meer dan 1.000 miljard euro gaan kosten. Dat is een enorme belasting voor gezinnen, en voor een verandering die bijna niet te merken zal zijn.

In plaats van vast te houden aan doelen die misschien niet haalbaar zijn, kunnen we ons beter richten op het *aanpassen aan de veranderingen* die al plaatsvinden. Dit betekent dat we slimmer moeten worden in hoe we omgaan met water, zoals het bouwen van dijken, bescherming tegen overstromingen en slimme landbouwtechnieken. Nederland is hier al geweldig in en kan zijn kennis wereldwijd delen om andere landen te helpen met vergelijkbare uitdagingen.

Als jongeren hebben we de kracht om verandering te brengen. Maar dat betekent niet dat we alles moeten veranderen door het beleid om te gooien. We kunnen samen zoeken naar praktische oplossingen die de wereld verbeteren, zoals technologieën die helpen bij het aanpassen aan de veranderingen die we nu al zien. We kunnen duurzaam leven en tegelijkertijd slim omgaan met de uitdagingen die voor ons liggen. Dit is een kans om te bouwen aan een toekomst die niet alleen duurzamer is, maar ook veerkrachtiger.

Dus laten we niet alleen praten over het probleem, maar samen actie ondernemen. De toekomst is in onze handen, en door slimmer te denken, kunnen we zowel de aarde als onze welvaart

beschermen. We hebben de kennis, de kracht en de creativiteit om echte verandering te maken. Laten we het doen!

- **Focussen op adaptatie:** Versterk dijken, verbeter kustbescherming en investeer in slimme waterbeheeroplossingen om beter voorbereid te zijn op de veranderingen die al plaatsvinden.
- **Duurzame technologieën ontwikkelen:** Ondersteun innovaties in hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en circulaire economie om duurzamer te leven zonder onrealistische doelen.
- **Kennis exporteren:** Deel Nederlandse expertise in waterbeheer, landbouw en klimaatadaptatie wereldwijd om andere landen te helpen met dezelfde uitdagingen.
- **CO2 als hulpbron benutten:** Stimuleer het gebruik van CO2 voor positieve toepassingen, zoals het bevorderen van plantengroei en hogere landbouwproductie.
- **Betere keuzes maken op persoonlijk niveau:** Verminder verspilling, kies voor duurzame producten en gebruik energie efficiënter om direct bij te dragen aan een duurzamere toekomst.

3. Armoede

Om armoede niet alleen vanuit een economische en sociale benadering aan te pakken, maar ook vanuit een psychologisch perspectief, kan *therapie met psychedelica* een belangrijke rol spelen in het verbeteren van de mentale gezondheid en het doorbreken van de vicieuze cirkel van armoede. Armoede gaat vaak gepaard met psychologische stress, gevoelens van hopeloosheid, schaamte en een laag zelfbeeld, die mensen belemmeren in hun vermogen om actief deel te nemen aan de maatschappij, werkgelegenheid te vinden en een gezonde levensstijl te onderhouden. Door psychedelische therapieën, zoals met *psilocybine (magic mushrooms)* of *MDMA*, kunnen diepe psychologische blokkades worden aangepakt en kunnen mensen helpen om trauma's, angst, depressie en verslavingen te verwerken. Dit creëert nieuwe mogelijkheden voor persoonlijke groei en veerkracht.

Hoe psychedelica kan bijdragen aan het oplossen van armoede

- 1. Verbetering van mentale gezondheid:** Veel mensen die in armoede leven, ervaren verhoogde niveaus van stress, angst en depressie, wat hun productiviteit en kwaliteit van leven negatief beïnvloedt. Door psychedelische therapie kan het geestelijke welzijn worden versterkt, waardoor mensen meer zelfvertrouwen krijgen om betere keuzes te maken en actief deel te nemen aan de samenleving.
- 2. Versterken van veerkracht en motivatie:** Psychologische blokkades, zoals negatieve zelfbeelden of beperkende overtuigingen, kunnen ervoor zorgen dat mensen vast komen te zitten in armoede. Psychedelica kan helpen bij het doorbreken van deze blokkades en de motivatie versterken om een betere toekomst op te bouwen, bijvoorbeeld door een hogere werkambitie of door educatie te volgen.
- 3. Herstel van trauma's en verslavingen:** Psychische trauma's die vaak gepaard gaan met armoede, zoals mishandeling, verwaarlozing of verlies, kunnen diepgaande effecten hebben op iemands vermogen om vooruit te komen. Psychedelische therapieën, zoals bij MDMA-geassisteerde therapieën, hebben al aangetoond effectief te zijn bij het behandelen van trauma's en verslavingen, waardoor mensen weer grip krijgen op hun leven.
- 4. Versterken van verbondenheid:** Psychedelica kunnen het gevoel van verbondenheid en empathie vergroten, zowel voor zichzelf als voor anderen. Dit kan sociaal isolement verminderen, waardoor mensen eerder steun zoeken bij gemeenschappen, waardoor ze ook kansen voor werk en sociaal welzijn ontdekken.

Door *psychedelische therapieën* als onderdeel van een breder sociaal beleid aan te bieden, kan het aantal mensen dat in armoede leeft, dat niet alleen fysiek maar ook psychologisch vastzit, drastisch worden verminderd. Dit zou bijdragen aan het verbeteren van hun kansen om uit armoede te komen en tegelijkertijd de economische en sociale kosten van armoede verlagen. Het maakt de samenleving als geheel gezonder, productiever en beter verbonden.

- 1. Onderwijs en werkgelegenheid:** Door mentaal welzijn te verbeteren via psychedelische therapieën, kunnen mensen met psychologische blokkades meer motivatie vinden om deel te nemen aan onderwijs- en werkgelegenheidskansen.

2. **Huisvesting en ondernemerschap:** Mensen die geestelijk sterker en meer verbonden zijn, kunnen met meer vertrouwen hun eigen ondernemerschap opbouwen en betrokken raken bij gemeenschappen, wat de algehele economische situatie verbetert.
3. **Gezondheidszorg:** Het mentale aspect van gezondheid speelt een belangrijke rol in de algemene zorgkosten. Door te investeren in therapieën die geestelijke gezondheid verbeteren, kan de zorgdruk in de toekomst aanzienlijk verminderd worden, doordat mensen beter in staat zijn om preventief met hun gezondheid om te gaan.
4. **Arbeidsmarkt:** Geestelijke gezondheid is essentieel voor productiviteit op de werkvloer. Door armoede-gerelateerde mentale problemen aan te pakken, kan de werkelijke arbeidsmarktparticipatie worden verhoogd, wat zorgt voor een gezondere en productievere economie.

Deze aanpak biedt dus een *holistische oplossing* waarbij *psychedelische therapieën* worden gebruikt als middel om zowel de mentale als de fysieke gezondheid te verbeteren, met als gevolg dat mensen in armoede beter in staat zijn om een zelfstandiger leven te leiden.

Samenvatting van de kosten van armoede in Nederland

- Sociale uitkeringen: Ongeveer €40 miljard per jaar.
- Zorgkosten door armoede: Tussen €5 en €7 miljard per jaar.
- Productiviteitsverlies: Moeilijk in exacte cijfers te vangen, maar wel significant voor het bbp.
- Maatschappelijke kosten (criminaliteit, sociale uitsluiting): Betrekken onberekenbare kosten in sociale diensten, rechtssysteem, en gezondheidszorg.
- Verlies van sociaal kapitaal: Onmeetbaar, maar invloed op de lange-termijn economie.
- Hogere belastingdruk voor werkenden: Aangenomen hogere belastingdruk om de kosten van armoede te dekken.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 XIII

Motie voor het gebruik van psychedelica in de behandeling van psychiatrische en neurologische aandoeningen**MOTIE VAN DE LEDEN**

Voorgesteld

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- Het [Psychotrope Stoffenverdrag van Wenen uit 1971](#) erkent dat het gebruik van psychotrope stoffen voor medische en wetenschappelijke doeleinden onmisbaar is en dat hun beschikbaarheid voor dergelijke doeleinden niet onnodig beperkt mag worden,
- De regering niet heeft voldaan aan de preambule van het Psychotrope Stoffenverdrag door psychedelica in de Opiumwet op te nemen, terwijl deze middelen in plaats daarvan als generiek geneesmiddel geregistreerd hadden moeten worden,
- Psychiaters, psychologen, andere medisch specialisten en hersenwetenschappers een [manifest](#) hebben getekend waarin ze aangeven met deze middelen mogelijk honderdduizenden patiënten te kunnen helpen
- Psychedelica in sommige gevallen van natuurlijke oorsprong zijn, wat betekent dat ze niet gepatenteerd kunnen worden, en daardoor vaak geen prioriteit krijgen van de farmaceutische industrie,
- De minister volgens [artikel 5 lid 2 van de Opiumwet](#) bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) bepaalde instellingen of personen kan aanwijzen die ontheffing krijgen van de verboden op het bezit, gebruik of vervoer van middelen die normaal gesproken verboden zijn, voor medische doeleinden.

Verzoekt de regering:

- Om bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) instellingen en zorgprofessionals aan te wijzen die ontheffing krijgen van de verboden op het bezit, gebruik of vervoer van psychedelica voor medische doeleinden, zodat deze middelen voor wetenschappelijk onderzoek en therapieën bij psychiatrische en neurologische aandoeningen beschikbaar kunnen worden gesteld.

En gaat over tot de orde van de dag.

Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 36 600 XIII

4. Woningtekort

Het woningtekort in Nederland is een complex probleem dat vraagt om een breed scala aan oplossingen. Er zijn verschillende concrete stappen die genomen kunnen worden om zowel het aanbod van woningen te vergroten als de betaalbaarheid ervan te verbeteren. Hier zijn vijf belangrijke en haalbare oplossingen:

1. Meer bouwen, vooral betaalbare woningen

De overheid moet investeren in de bouw van meer woningen, met een specifieke focus op betaalbare huur- en koopwoningen. Dit kan door het versnellen van vergunningen, het herbestemmen van leegstaande gebouwen, en het stimuleren van woningbouwprojecten in zowel stedelijke als landelijke gebieden. Daarnaast moet er aandacht zijn voor duurzaam en energiezuinig bouwen.

Door het aanbod van woningen te vergroten, wordt de druk op de markt verminderd en komen prijzen tot rust. Het helpt ook om de wachttijden voor sociale huurwoningen te verkorten.

2. Herziening van de huurmarkt

De overheid moet de huurmarkt herstructureren door het verhogen van de regulering op private huurprijzen en het stimuleren van de bouw van woningen die onder de huurtoeslaggrens vallen. Het invoeren van huurprijzeregulering voor de private sector zou de stijgende huurprijzen kunnen beteugelen.

Door betaalbare huurprijzen vast te stellen, kunnen meer mensen een geschikte woning vinden, wat de druk op de private huurmarkt verlaagt en de kloof tussen vraag en aanbod verkleint.

3. Incentives voor verhuurders en woningcorporaties

Woningcorporaties en verhuurders zouden financiële prikkels kunnen krijgen om meer betaalbare woningen te bouwen en te renoveren. Dit kan bijvoorbeeld door belastingvoordelen, subsidies of het verstrekken van goedkope leningen voor het bouwen van sociale woningen.

Door verhuurders en woningcorporaties financieel te stimuleren, wordt de bouw van betaalbare woningen bevorderd. Het zou de private sector aanmoedigen om woningen te bouwen die ook toegankelijk zijn voor lagere en middeninkomens.

4. Versnellen van vergunningverlening en bouwprocessen

De overheid moet het vergunningproces voor woningbouw vereenvoudigen en versnellen. Dit kan door minder bureaucratie, snellere goedkeuring van bouwprojecten en het makkelijker maken van het herbestemmen van niet-woningen naar woningen (bijv. oude kantoren of fabrieken ombouwen tot woningen).

Het versnellen van vergunningen en bouwprocessen maakt het mogelijk om sneller nieuwe woningen te bouwen en zo het aanbod op de woningmarkt te vergroten. Dit verlaagt de druk op de woningmarkt en maakt woningen sneller beschikbaar.

5. Stimuleer het bouwen van tijdelijke en flexibele woningen

Het bouwen van tijdelijke woningen zoals mobiele woningen, tiny houses, en flexwoningen kan een snel haalbare oplossing zijn om de druk op de woningmarkt te verlichten. Deze tijdelijke woningen kunnen vooral in de tussentijd helpen om de mensen die snel een woning nodig hebben, van een geschikte woonruimte te voorzien.

Flexibele en tijdelijke woningen kunnen snel worden neergezet, wat helpt om het tekort aan woonruimte in de korte termijn te verlichten. Ze kunnen ook worden gebruikt om tijdelijke oplossingen te bieden voor bijvoorbeeld studenten, arbeidsmigranten, of mensen met een lage urgentie voor sociale huur.

Samenvatting

1. Meer betaalbare woningen bouwen, zowel in stedelijke als landelijke gebieden.
2. Herstructureren van de huurmarkt door huurprijsregulering en het bouwen van woningen onder de huurtoeslaggrens.
3. Incentives voor verhuurders en woningcorporaties om betaalbare woningen te bouwen en te renoveren.
4. Versnellen van vergunningverlening en bouwprocessen om sneller woningen op de markt te brengen.
5. Bouwen van tijdelijke en flexibele woningen als snelle oplossing voor de kortetermijnbehoefte.

Door deze maatregelen te implementeren, kan het woningtekort effectief worden aangepakt, worden de woningprijzen verlaagd, en kan de woningmarkt toegankelijker worden voor iedereen. Het vergt samenwerking tussen de overheid, woningcorporaties, en de private sector om een langdurige oplossing te vinden voor het woningprobleem in Nederland.

5. Gezondheidszorg

Het groeiende probleem van de druk op de gezondheidszorg wordt niet alleen veroorzaakt door de vergrijzing en stijgende zorgkosten, maar ook door de invloed van ongezonde levensstijlen. Mensen die ongezond leven (door slechte voeding, weinig beweging, overmatig alcoholgebruik, roken, enz.) kosten de samenleving geld via verhoogde zorgkosten en verminderde productiviteit. Gezonde mensen dragen deze kosten via belastingen en zorgverzekeringen, terwijl ongezonde mensen vaak meer medische zorg nodig hebben, wat de kosten voor iedereen verhoogt. Daarnaast zijn mensen die ongezond leven vaak minder productief, wat een negatief effect heeft op de economie. Om de druk op de gezondheidszorg te verlichten, is het cruciaal om preventie te versterken en innovaties, zoals de toepassing van psychedelica, in te zetten.

Concrete oplossingen

1. Versterken van preventieve zorg

Investeren in preventie door het bevorderen van gezonde levensstijlen, voorlichting over voeding, lichaamsbeweging, mentale gezondheid en het verminderen van risicogedrag zoals roken en overmatig alcoholgebruik. Dit kan door middel van gezondheidsprogramma's, campagnes en het bieden van gezonde opties in scholen, werkplekken en gemeenschappen.

Gezonde mensen kosten minder zorg en zijn productiever. Door het bevorderen van preventieve zorg kunnen we ziektes zoals diabetes, hartziekten en obesitas voorkomen, wat niet alleen de zorgkosten verlaagt, maar ook zorgt voor een sterkere economie doordat mensen langer gezond blijven en bijdragen aan de samenleving.

2. Toepassing van psychedelica in de geestelijke gezondheidszorg

Psychedelica zoals psilocybine (de werkzame stof in paddo's) en MDMA worden steeds meer onderzocht voor hun effectiviteit in de behandeling van geestelijke gezondheidsproblemen zoals depressie, angststoornissen, PTSS en verslaving. Onder gecontroleerde omstandigheden kunnen psychedelica mensen helpen om trauma's en diepgewortelde psychische problemen effectiever te verwerken.

De toepassing van psychedelica kan zorgen voor snellere en effectievere behandelingen, waardoor de behoefte aan langdurige zorg afneemt. Dit betekent minder belasting voor de zorgsystemen en lagere zorgkosten. Psychedelica kunnen bovendien bijdragen aan het verminderen van chronische psychische aandoeningen, wat de algehele werkcapaciteit en productiviteit van mensen verhoogt.

3. Digitale en technologische innovaties in de zorg

Gebruik maken van digitale zorgtechnologieën, zoals telemedicine, wearables (slimme apparaten die gezondheidsdata meten), en AI-gestuurde diagnose- en behandelingssystemen. Deze technologieën maken het mogelijk om sneller diagnoses te stellen, zorg op afstand te leveren en ziektepreventie te bevorderen.

Digitale zorg helpt om de toegang tot zorg te verbeteren, de kosten per behandeling te verlagen en de ziekenhuisopnames te verminderen. Dit verlaagt de druk op artsen en ziekenhuizen, waardoor de algehele zorgkosten dalen. Bovendien wordt er sneller ingegrepen bij gezondheidsproblemen, waardoor ernstige aandoeningen voorkomen kunnen worden.

4. Herstructureren van zorgmodellen

De focus verschuiven van ziektebehandeling naar gezondheidspreventie. Dit kan door het gebruik van multidisciplinaire zorgteams die zich richten op gezondheidsbevordering in plaats van alleen op ziekte. Door bijvoorbeeld de samenwerking tussen huisartsen, diëtisten, fysiotherapeuten en psychologen te intensiveren, kunnen veel gezondheidsproblemen preventief worden aangepakt.

Een verschuiving naar gezondheidsbevordering voorkomt dat mensen chronisch ziek worden, waardoor ze minder medische zorg nodig hebben en de zorgkosten op lange termijn worden verlaagd. Daarnaast zorgt het voor een hogere productiviteit en een gezondere werkende bevolking, wat de economie ten goede komt.

5. Betere zorg voor ouderen en kwetsbare groepen

De vergrijzing van de bevolking betekent dat er meer zorg nodig is voor ouderen. Door te investeren in ouderenhuisvesting, thuishulp en het gebruik van slimme zorgtechnologieën kan de zorg efficiënter en minder belastend worden. Ook moeten ouderen meer betrokken worden bij preventieve gezondheidszorg en kunnen ze geholpen worden om langer zelfstandig te blijven.

Door ouderen langer gezond en zelfstandig te houden, wordt de druk op de zorginstellingen verminderd en blijven de zorgkosten beheersbaar. Daarnaast kunnen deze ouderen hun bijdrage aan de economie behouden, wat zorgt voor een duurzaam zorgsysteem.

Samenvatting

1. Versterken van preventieve zorg: Focus op gezonde levensstijl en vroege opsporing van ziekten om langdurige zorg te vermijden.
2. Toepassing van psychedelica: Gebruik van psychedelica in de geestelijke gezondheidszorg om behandelingen effectiever en kostenefficiënter te maken.
3. Digitale zorginnovaties: Inzetten van technologieën zoals telemedicine, wearables en AI om de zorg toegankelijker en goedkoper te maken.
4. Herstructureren van zorgmodellen: Verleggen van de focus van ziektebehandeling naar gezondheidsbevordering en samenwerking tussen zorgprofessionals.
5. Betere zorg voor ouderen: Verbeteren van de zorg voor ouderen en kwetsbare groepen door gebruik te maken van slimme zorgtechnologieën en preventieve maatregelen.

Door deze aanpak te volgen, kunnen we niet alleen de druk op de zorg verlichten, maar ook zorgen voor een gezondere, productievere samenleving. Preventie, innovatie en de toepassing van psychedelica zullen helpen om de zorgkosten op lange termijn te verlagen, terwijl we tegelijkertijd de kwaliteit van leven voor iedereen verbeteren.

6. Onderwijs

Het probleem van de druk op de gezondheidszorg (GGZ) en onderwijs is nauw verbonden met de mentale gezondheid van jongeren. De toenemende zorgen over de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs, samen met de groeiende psychische problemen, zoals angst, depressie en verslaving, vragen om een holistische benadering. Jongeren krijgen te maken met steeds grotere prestatiedruk, sociale verwachtingen, en psychische belasting, die zowel hun leervermogen als hun algehele welzijn beïnvloeden. Het onderwijs moet niet alleen focussen op cognitieve ontwikkeling, maar ook op emotionele veerkracht en mentale gezondheid, terwijl er meer moet worden gedaan om verslavingen te voorkomen.

Concrete oplossingen voor onderwijs en mentale gezondheid

1. Integratie van emotionele gezondheid in het onderwijs

Het onderwijs moet meer nadruk leggen op mentale gezondheid en emotionele vaardigheden. Dit kan door middel van sociaal-emotioneel leren (SEL), waarbij jongeren leren omgaan met stress, emoties, sociale relaties, en tegenslagen. Mentale gezondheid moet een integraal onderdeel zijn van het schoolcurriculum, zodat jongeren zich gesteund voelen in hun emotionele ontwikkeling.

Het versterken van emotionele veerkracht bij jongeren kan helpen bij het voorkomen van mentale gezondheidsproblemen zoals angst, depressie en verslaving. Jongeren die leren omgaan met hun emoties, zijn beter in staat om uitdagingen te overwinnen en hebben minder kans op psychische aandoeningen. Dit vermindert de druk op de zorg en creëert een gezondere generatie.

2. Mentale gezondheidsondersteuning op scholen

Scholen moeten meer professionele ondersteuning bieden, zoals psychologen, mentoren en zorgcoördinatoren, om jongeren te helpen met mentale gezondheidsproblemen. Het zou ook belangrijk zijn om jongeren te trainen in zelfzorgtechnieken en stressmanagement, zoals mindfulness, ademhalingsoefeningen en zelfreflectie.

Door mentale gezondheid proactief aan te pakken binnen de schoolomgeving, kunnen jongeren vroegtijdig ondersteuning krijgen en kunnen grotere psychische problemen, zoals verslaving of depressie, worden voorkomen. Het zorgt voor een veilige en ondersteunende leeromgeving die het welzijn van jongeren bevordert.

3. Gebruik van AI als leraar en mentor

Kunstmatige intelligentie (zoals ChatGPT) kan ingezet worden als een ondersteunende leraar en mentor, vooral voor persoonlijke begeleiding. AI kan jongeren ondersteunen in hun leren op maat, door gepersonaliseerde leertrajecten aan te bieden op basis van hun interesses en behoeften. Dit helpt hen om meer gepassioneerd en gemotiveerd te blijven, en het vermindert de druk die ze ervaren in traditionele onderwijsstructuren.

AI kan jongeren helpen door hen in hun eigen tempo en volgens hun interesses te onderwijzen. Het biedt op maat gemaakte ondersteuning, zodat leerlingen zich meer betrokken voelen bij hun leerproces, wat hun zelfvertrouwen en welzijn vergroot. AI kan ook als mentaal gezondheidsmaatregel fungeren door stress te verlagen en jongeren te helpen met tijdmanagement en balans, wat hun psychische gezondheid bevordert.

4. Inzet van AI om verslavingen te voorkomen

AI kan helpen bij preventie van verslavingen door jongeren te ondersteunen bij het herkennen van risicofactoren voor verslaving en het ontwikkelen van gezonde copingmechanismen. AI kan bijvoorbeeld gedragsmodellen analyseren om gedragingen te detecteren die wijzen op beginnende verslavingen en vroegtijdige interventie voorstellen, zoals counseling, mindfulness of andere therapeutische middelen.

Het vroegtijdig identificeren van risicofactoren voor verslavingen kan jongeren helpen om te voorkomen dat ze in destructieve gedragspatronen vervallen. Dit vermindert niet alleen de druk op de GGZ, maar helpt jongeren ook om gezonde levenskeuzes te maken, wat hun toekomstige welzijn bevordert.

5. Levenslang leren en persoonlijke interesses

Het onderwijs moet jongeren aanmoedigen om hun persoonlijke interesses te ontdekken en verder te ontwikkelen. Dit kan door het aanbieden van een breed scala aan keuzevakken, creatieve vakken en onderwijs op maat. Het onderwijs zou moeten inspelen op de diverse passies en talenten van jongeren, zodat ze zich gemotiveerd voelen en hun potentieel kunnen benutten.

Door jongeren de ruimte te geven om hun persoonlijke interesses te verkennen, krijgen ze niet alleen de kans om hun talenten te ontwikkelen, maar wordt ook emotionele stress verminderd. Jongeren die zich passievol voelen over hun studie, zullen minder snel last hebben van psychische problemen, omdat ze een doel en voldoening uit hun werk halen.

Samenvatting

1. Integratie van emotionele gezondheid in het onderwijs: Focus op sociaal-emotioneel leren (SEL) om jongeren te helpen omgaan met stress, emoties en sociale relaties.
2. Mentale gezondheidsondersteuning op scholen: Bied psychologische ondersteuning aan en train jongeren in zelfzorgtechnieken om mentale problemen vroegtijdig aan te pakken.
3. Gebruik van AI als leraar en mentor: Zet AI in voor gepersonaliseerd onderwijs en begeleiding, zodat jongeren hun leren kunnen afstemmen op hun interesses en behoeften.
4. Inzet van AI om verslavingen te voorkomen: AI kan jongeren helpen om gedragingen die op verslaving wijzen vroegtijdig te herkennen en hen begeleiden naar gezonde copingstrategieën.
5. Levenslang leren en persoonlijke interesses: Moedig jongeren aan hun persoonlijke passies te ontwikkelen door het aanbieden van diverse vakken en onderwijs op maat.

Door deze maatregelen te implementeren, kunnen we de mentale gezondheid van jongeren verbeteren, onderwijs toegankelijker en effectiever maken en tegelijkertijd de druk op de GGZ verlichten. Het aanbieden van emotionele ondersteuning en het betrekken van AI helpt jongeren om op een gezondere manier om te gaan met de uitdagingen van het leven, wat bijdraagt aan een gelukkiger en succesvoller leven.

7. Discriminatie

De Grondwet van Nederland is eigenlijk de basis van hoe ons land werkt. Het legt uit hoe de overheid georganiseerd is, hoe de verhouding tussen de overheid en de burgers is, en wat de rechten van de burgers zijn. Het is de hoogste wet in Nederland, wat betekent dat het boven andere wetten staat en als eerste gevolgd moet worden.

Artikel 1 van de Grondwet van Nederland gaat over gelijke behandeling en verbiedt discriminatie. Het zegt simpelweg dat iedereen gelijk is voor de wet en dat niemand mag worden gediscrimineerd op basis van bijvoorbeeld afkomst, geslacht, of religie.

***"Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld.
Discriminatie wegens op welke grond dan ook is niet toegestaan."***

De oorzaak van discriminatie

Discriminatie uit onzekerheid is een psychologisch fenomeen waarbij mensen anderen afwijzen of discrimineren vanwege hun eigen angsten, twijfels of gebrek aan zelfvertrouwen. Het is een manier voor mensen om zichzelf een gevoel van controle of superioriteit te geven, vaak als reactie op hun eigen gevoelens van onzekerheid. Hier zijn enkele manieren waarop onzekerheid kan leiden tot discriminatie:

1. Projectie van Eigen Onzekerheden

Mensen die zich onzeker voelen over zichzelf of hun positie in de samenleving kunnen deze gevoelens projecteren op anderen. Dit betekent dat ze hun eigen negatieve gevoelens of zwakheden toeschrijven aan andere groepen.

Bijvoorbeeld, iemand die onzeker is over zijn of haar eigen sociale status kan de neiging hebben om mensen uit andere sociale groepen als minderwaardig te zien, om zichzelf beter te voelen of om hun eigen angst voor verlies van status te maskeren.

2. Behoeftte aan Bevestiging van Eigenwaarde

Onzekerheid kan leiden tot een zoektocht naar bevestiging van eigenwaarde. Mensen die zich onzeker voelen, kunnen anderen afwijzen om hun eigen gevoel van superioriteit te versterken. Dit kan een manier zijn om hun eigen zelfbeeld te beschermen door andere mensen of groepen als "minderwaardig" te zien.

Dit wordt vaak versterkt door sociale normen die de eigen groep als beter of belangrijker beschouwen dan andere groepen, wat leidt tot een grotere neiging tot afwijzing en discriminatie.

3. Angst voor Verlies van Status

Onzekerheid over de eigen sociale of economische status kan mensen doen geloven dat de aanwezigheid of successen van andere groepen hun eigen positie bedreigen. Dit kan leiden tot afwijzing of discriminatie van die groepen om de eigen status of positie te behouden.

Bijvoorbeeld, mensen die onzeker zijn over hun baan of inkomen kunnen andere etnische of sociale groepen als bedreiging zien en hen daarom discrimineren om hun eigen positie te beschermen.

4. Angst voor Verandering of het Onbekende

Mensen die onzeker zijn over de toekomst, veranderingen in de samenleving of nieuwe ontwikkelingen, kunnen anderen afwijzen die hen herinneren aan deze onzekerheden. Dit kan resulteren in xenofobie (angst voor vreemden) of racisme als een manier om controle te krijgen over de situatie.

In tijden van onzekerheid, zoals economische crisis of sociale onrust, kunnen mensen zich meer vastklampen aan de status quo en anderen afwijzen die als "anders" of "onbekend" worden gezien.

5. Cognitieve Beperkingen en Behoeftte aan Simpele Oplossingen

Onzekerheid kan ervoor zorgen dat mensen op zoek gaan naar simpele, cognitieve oplossingen voor complexe sociale en economische problemen. Dit kan zich uiten in stereotypen of generalisaties over andere groepen, omdat het gemakkelijker is om een hele groep te labelen dan om individuen te begrijpen.

Mensen kunnen zich zekerder voelen wanneer ze een duidelijk onderscheid maken tussen "ons" (de eigen groep) en "hen" (de ander), en deze simplificatie kan de weg vrijmaken voor discriminatie.

6. De Sociale Druk om Te Voldoen aan Groepsnormen

In sommige gevallen kan sociale onzekerheid ervoor zorgen dat mensen zich willen conformeren aan groepsnormen, zelfs als die normen discriminatie of vooroordelen bevatten. Mensen kunnen bang zijn om uitgesloten te worden van hun eigen sociale groep als ze zich niet houden aan de heersende vooroordelen of stereotypen.

In zulke gevallen leidt de druk van conformiteit vaak tot discriminatie, omdat mensen hun eigen onzekerheid over acceptatie in de groep maskeren door anderen af te wijzen.

7. Onzekerheid over Sociale en Economische Bronnen

Wanneer mensen onzeker zijn over hun eigen toegang tot middelen zoals werk, sociale zekerheid of gezondheid, kunnen ze sneller andere groepen beschouwen als een bedreiging voor hun eigen toegang tot die middelen. Dit komt voort uit de zero-sum denkwijze, waarbij men denkt dat als een ander succes heeft, dat hun eigen kansen zullen afnemen.

Dit kan leiden tot discriminatie van bijvoorbeeld mensen die als "buitenstaanders" worden gezien, zoals migranten of mensen van andere sociale klassen.

8. Zelfbescherming en Afwijzing van Anderen

Onzekerheid kan een afweermechanisme triggeren, waarbij mensen zich veilig willen voelen door anderen af te wijzen die ze als onbekend of bedreigend beschouwen. Dit wordt vaak gebruikt als

een manier om zichzelf te beschermen tegen negatieve uitkomsten die kunnen voortkomen uit de interactie met anderen.

Deze afwijzing is vaak een reflexieve manier om controle te houden over de situatie of zichzelf, maar in werkelijkheid versterkt het de onzekerheid alleen maar.

9. Cognitieve Dissonantie

Wanneer mensen zich onzeker voelen over hun eigen overtuigingen, kunnen ze de neiging hebben om anderen te af te wijzen die niet met hen eens zijn, om cognitieve dissonantie (de spanning die ontstaat wanneer overtuigingen of gedrag in conflict zijn) te verminderen. Dit kan zich manifesteren in discriminatie tegen mensen met andere opvattingen, overtuigingen of gedragingen.

Samenvatting

Discriminatie uit onzekerheid komt vaak voort uit de behoefte om controle, veiligheid en bevestiging van eigenwaarde te verkrijgen. Het is een manier voor mensen om hun angst en onzekerheden te maskeren door anderen af te wijzen, vaak om zichzelf beter te voelen of hun eigen sociale status te behouden. Het afwijzen van mensen uit andere groepen kan een afweermechanisme zijn tegen gevoelens van machteloosheid, oncontroleerbaarheid of onzekerheid over de toekomst. Het is een psychologisch proces dat diep geworteld is in sociale normen, angst en zelfbehoud, en kan worden doorbroken door bewustwording, empathie en educatie.

Therapie met psychedelica kan een waardevolle rol spelen in het bevorderen van verbondenheid en het verminderen van onzekerheid en angst bij mensen, wat kan helpen bij het verminderen van discriminatie. Psychedelica, zoals psilocybine (de actieve stof in bepaalde paddenstoelen) of MDMA, worden steeds vaker onderzocht voor hun potentieel in psychotherapie, met name voor het verbeteren van emotioneel welzijn, het bevorderen van empathie, en het bevorderen van een gevoel van verbondenheid met anderen. Dit kan helpen om de oorzaken van discriminatie aan te pakken. Hier is hoe psychedelische therapie kan bijdragen aan een oplossing:

1. Vergroten van Empathie en Verbondenheid

Psychedelica hebben de potentie om een diepere empathie te creëren. Onder invloed van deze stoffen kunnen mensen zich sterker verbonden voelen met anderen, ongeacht hun afkomst, geslacht of seksuele geaardheid. Dit kan leiden tot het afnemen van vooroordelen en discriminatie.

Het gebruik van psychedelica in therapeutische settings heeft aangetoond dat het gevoel van "zelf" en "ander" vervaagt, waardoor mensen zich minder geneigd voelen om "de ander" als vreemd of bedreigend te zien. Dit kan vooroordelen en discriminatie verminderen, omdat mensen leren anderen te zien als gelijkwaardig en verbonden met henzelf.

2. Verbeteren van Zelfbewustzijn en Zelfreflectie

Veel van de psychologische voordelen van psychedelica komen voort uit de verhoogde zelfreflectie die ze kunnen faciliteren. Tijdens een psychedelische ervaring kunnen mensen hun onbewuste overtuigingen, angst en vooroordelen onder ogen zien, waardoor ze meer inzicht krijgen in hun eigen gedragingen en gedachten.

Door middel van deze zelfreflectie kunnen mensen zich bewust worden van de onterechtheid van hun discriminatoire gedachten en gedragingen, en leren ze hoe ze deze kunnen veranderen.

3. Versterken van Sociale Verbondenheid

Psychedelische therapieën bevorderen vaak een gevoel van eenheid of verbondenheid met anderen, wat kan bijdragen aan het verminderen van de neiging om groepsdenken of wij-tegen-zij-denken te versterken. Dit gevoel van verbondenheid kan mensen helpen de universele menselijkheid in anderen te zien, in plaats van hen te categoriseren op basis van verschillen.

Dit effect wordt vaak versterkt door groepssessies, waarbij deelnemers elkaar ondersteunen en emotioneel verbonden raken tijdens de ervaring, wat de groepsdynamiek en sociale cohesie vergroot.

4. Vermijden van Verdedigingsmechanismen

Psychedelica kunnen helpen bij het doorbreken van verdedigingsmechanismen zoals projectie en projectie van onzekerheden die vaak ten grondslag liggen aan discriminatie. Wanneer iemand onder invloed van psychedelica staat, kunnen ze gemakkelijker toegang krijgen tot hun diepere emoties en onbewuste angsten, waardoor ze minder snel in de verdediging schieten tegenover anderen.

Dit kan leiden tot een grotere bereidheid om naar anderen te luisteren, open te staan voor verschillende perspectieven, en vooroordelen te heroverwegen.

5. Verlichting van Trauma en Angst

Veel mensen die discriminerende gedachten vertonen, hebben mogelijk zelf trauma of angst ervaren. Psychedelische therapie heeft veelbelovende resultaten geboekt bij het behandelen van trauma, zoals bij de behandeling van PTSS (posttraumatische stressstoornis). Door deze angsten en trauma's aan te pakken, kunnen mensen zichzelf bevrijden van de negatieve patronen die hen aanzetten tot discriminerend gedrag.

Wanneer trauma wordt behandeld en mensen hun angsten onder ogen zien, kunnen ze zich minder bedreigd voelen door anderen en meer openstaan voor het begrijpen van mensen uit andere groepen.

6. Vermijden van Zelfvernietigende Gedragingen

Het verhoogde gevoel van zelfacceptatie dat vaak gepaard gaat met psychedelische therapieën kan mensen helpen om beter om te gaan met onzekerheid en zelftwijfel. Het vermogen om jezelf volledig te accepteren kan de neiging om andere mensen af te wijzen verminderen, omdat mensen zich minder hoeven te verdedigen tegen hun eigen onzekerheden.

Als mensen meer in harmonie zijn met zichzelf, zullen ze minder snel anderen veroordelen of afwijzen op basis van kenmerken zoals ras, geslacht of seksuele geaardheid.

7. Versterken van de Verbondenheid met de Aarde en het Universum

Veel mensen ervaren tijdens psychedelische therapieën een versterkt gevoel van verbondenheid met de natuur en het universum. Dit gevoel van verbondenheid kan leiden tot een grotere zorg voor de planeet en andere mensen, aangezien het besef groeit dat alles met elkaar verbonden is.

Dit kan een diepgaande invloed hebben op de manier waarop mensen naar anderen kijken en hen behandelen. Het stimuleert compassie en solidariteit, en kan leiden tot een bredere acceptatie van diversiteit en inclusiviteit.

8. De Rol van Psychedelica in Preventie van Discriminatie

Het gebruik van psychedelica in een gecontroleerde therapeutische omgeving kan niet alleen helpen bij het genezen van bestaande discriminatoire overtuigingen, maar ook preventief werken door mensen in een vroege fase van hun leven bewust te maken van de impact van vooroordelen en sociale normen.

Dit kan het bewustzijn vergroten van hoe sociale ongelijkheid en discriminatie schadelijk zijn voor de samenleving als geheel, wat bijdraagt aan een grotere sociale rechtvaardigheid.

Conclusie

Therapie met psychedelica biedt een veelbelovende benadering voor het bevorderen van empathie, verbondenheid en zelfbewustzijn, wat kan helpen om de wortels van discriminatie te doorbreken. Het kan individuen helpen om onzekerheden en vooroordelen los te laten, en hen te verbinden met anderen op een diepere, meer genuanceerde manier. Dit opent de deur naar een inclusievere samenleving waarin mensen elkaar niet meer op basis van oppervlakkige verschillen beoordelen, maar elkaar respecteren als gelijkwaardige en verbonden leden van de mensheid. Psychedelica kunnen zo bijdragen aan het overwinnen van discriminatie en het bevorderen van sociale harmonie.

8. Criminaliteit

Criminaliteit is een probleem dat vaak verband houdt met sociaaleconomische factoren zoals armoede, gebrek aan onderwijs, werkloosheid en psychologische trauma's. Veel mensen die in criminele activiteiten verwickeld raken, zijn vaak het product van een vicieuze cirkel van ongunstige omstandigheden, zoals verwaarlozing, trauma, verslaving en beperkte kansen in het leven. Daarom is het belangrijk om niet alleen de symptomen van criminaliteit aan te pakken, maar ook de onderliggende oorzaken.

Hoe kunnen we criminaliteit verminderen?

1. Onderliggende oorzaken aanpakken: Veel criminelen zijn zelf slachtoffer van trauma, misbruik, armoede of andere sociaal-economische moeilijkheden. Het is essentieel om deze factoren te adresseren door middel van *therapieën*, onderwijs en werkgelegenheid. Door jongeren bijvoorbeeld betere kansen te bieden, kunnen we hen uit de vicieuze cirkel van criminaliteit halen.

2. Preventie en vroege interventie: In plaats van alleen strafmaatregelen, moeten we investeren in preventie en vroege interventie. Het versterken van sociale vangnetten, het verbeteren van de toegang tot geestelijke gezondheidszorg en het bieden van perspectief kunnen voorkomen dat mensen in criminaliteit verstrikt raken.

3. Therapie met psychedelica: *Psychedelica* kunnen helpen bij het behandelen van de onderliggende psychologische oorzaken van criminaliteit. Veel criminelen hebben te maken met diepgewortelde trauma's, verslavingen, angst en andere geestelijke gezondheidsproblemen die hen belemmeren om andere keuzes te maken. Psychedelische therapieën, zoals *MDMA-therapie* en *psilocybine-therapie*, hebben bewezen effectief te zijn bij het behandelen van trauma, verslavingen en andere psychische aandoeningen. Ze kunnen helpen bij het doorbreken van negatieve patronen van denken en gedrag die vaak leiden tot crimineel gedrag.

Hoe psychedelica kan bijdragen aan het oplossen van criminaliteit

1. Herstel van trauma's en verslavingen: Veel criminele gedragingen zijn gekoppeld aan onverwerkte trauma's of verslavingen. Door psychedelica te gebruiken in therapeutische settings, kunnen mensen geholpen worden om trauma's te verwerken en verslavingen te overwinnen, wat hen weer in staat stelt om gezondere keuzes te maken.

2. Verandering in gedragspatronen: Psychedelica kunnen helpen bij het doorbreken van oude gedragspatronen en het bevorderen van empathie en zelfbewustzijn. Dit kan crimineel gedrag verminderen doordat individuen zich meer bewust worden van de gevolgen van hun daden voor anderen en hun eigen welzijn.

3. Verhoogde verbondenheid en sociale integratie: Psychedelische therapieën kunnen het gevoel van verbondenheid en empathie vergroten, waardoor mensen zich minder geïsoleerd voelen en minder geneigd zijn om zich bij criminele netwerken aan te sluiten. Dit kan de sociale cohesie in gemeenschappen versterken, wat criminaliteit vermindert.

4. Preventie van recidive: Het effect van psychedelische therapieën kan helpen bij het verminderen van recidive (het herhalen van crimineel gedrag) doordat mensen de diepere psychologische oorzaken van hun misdaden aanpakken. Psychedelica kunnen cliënten helpen om los te komen van negatieve overtuigingen en gedragingen die vaak ten grondslag liggen aan crimineel gedrag.

5 Concrete stappen om criminaliteit aan te pakken

- 1. Investeren in onderwijs en werkgelegenheid:** Door mensen in kansarme wijken toegang te geven tot onderwijs en werkgelegenheid, kunnen we de kans op criminaliteit verminderen. Werk zorgt voor stabiliteit en vermindert de aantrekkingskracht van illegale activiteiten.
- 2. Verbeteren van geestelijke gezondheidszorg:** Toegang tot mentale gezondheidszorg, inclusief therapieën met psychedelica, kan helpen bij het behandelen van de onderliggende psychologische aandoeningen die bijdragen aan crimineel gedrag.
- 3. Verbeteren van jeugdzorg en preventieprogramma's:** Jonge mensen die in risicovolle omgevingen opgroeien, moeten vroegtijdig ondersteuning krijgen. Dit kan via programma's die zich richten op het voorkomen van crimineel gedrag door middel van opvoedingshulp, sport, onderwijs en mentorschap.
- 4. Rehabilitatie en therapie in plaats van alleen straf:** Het strafsysteem moet niet alleen gericht zijn op straffen, maar ook op rehabilitatie. Psychedelische therapieën kunnen deel uitmaken van een innovatief rehabilitatieprogramma voor gedetineerden, wat kan helpen bij hun herintegratie in de samenleving.
- 5. Sociale cohesie en gemeenschapsondersteuning:** Het versterken van sociale netwerken en gemeenschappen kan mensen ervan weerhouden om in criminele activiteiten terecht te komen. Dit kan door buurtcentra, mentorprogramma's en initiatieven die jongeren ondersteunen in het ontwikkelen van positieve toekomstperspectieven.

Door *psychedelica* in te zetten als onderdeel van therapieën voor criminelen, kan het potentieel van de geest worden benut om negatieve patronen te doorbreken, trauma's te verwerken en nieuwe manieren van denken en handelen te ontwikkelen. Zo kan de samenleving veiliger worden, de belasting voor het rechtssysteem verminderd, en kunnen we mensen helpen hun levens op een positieve manier om te draaien.

9. Energievoorziening

Het oplossen van de uitdagingen rond de energievoorziening vereist een evenwichtige aanpak die zowel *duurzaam* als *betrouwbaar* is, en tegelijkertijd rekening houdt met de *energietransitie*. Hier zijn enkele concrete stappen die we kunnen nemen om deze kwesties aan te pakken:

1. Versnellen van de Overstap naar Duurzame Energiebronnen

- *Investeren in hernieuwbare energiebronnen* zoals wind-, zonne- en waterkracht is essentieel. Dit zorgt voor een *duurzamere energievoorziening* en helpt ons om afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen.
- *Betere integratie van duurzame energie* door te zorgen voor efficiëntere netwerken en opslagcapaciteit voor energie. Dit maakt hernieuwbare energiebronnen zoals zon en wind betrouwbaarder, aangezien ze niet altijd constant zijn.

2. Innovaties in Energieopslag en Netwerken

- *Ontwikkelen van nieuwe technologieën voor energieopslag* kan het probleem van onbetrouwbare energieproductie oplossen. Batterijen en andere opslagoplossingen kunnen energie opvangen wanneer er een overschot is en deze leveren wanneer de vraag hoog is.
- *Slimme netwerken* (smart grids) kunnen helpen om de vraag en aanbod van energie beter te reguleren, zodat we energie effectiever kunnen verdelen en verspilling kunnen verminderen.

3. Energie-efficiëntie Verbeteren

- *Energie-efficiëntie maatregelen* kunnen de vraag naar energie verminderen, wat niet alleen helpt in de energietransitie, maar ook kosten bespaart. Dit kan gaan van betere isolatie van gebouwen tot het stimuleren van energiezuinige apparaten en verlichting.
- *Hernieuwbare energie in de industrie* en de bouwsector kan helpen om de CO₂-uitstoot drastisch te verlagen en de efficiëntie te verbeteren, wat een essentiële stap is naar duurzaamheid.

4. Gas en Kernenergie als Tussentijdse Oplossing

- Terwijl we overschakelen naar hernieuwbare energie, kunnen we *natuurlijk gas* (met een lager CO₂-uitstoot dan kolen) gebruiken als tussenoplossing om de energiebehoefte betrouwbaar te dekken.
- *Kernenergie* kan, ondanks de bezorgdheden, een *betrouwbare en duurzame energiebron* zijn die in de energietransitie kan helpen, mits er goed wordt omgegaan met de veiligheid en de opslag van kernafval.

5. Internationale Samenwerking

- *Samenwerking met andere landen* op het gebied van energie kan leiden tot efficiëntere en betrouwbaardere energievoorzieningen. Door het delen van hernieuwbare energie tussen landen kan de energiebehoefte beter worden verdeeld, wat de betrouwbaarheid van het netwerk vergroot.
- Nederland kan bijvoorbeeld profiteren van *energie-importen* uit landen met sterke zon- of windenergieproductie. Tegelijkertijd kunnen we onze eigen expertise op het gebied van *energie-infrastructuur* delen met andere landen.

6. Investeren in Innovatie en Onderzoek

- *Blijven investeren in onderzoek* naar nieuwe energieoplossingen is cruciaal voor een duurzame en betrouwbare energievoorziening. Innovaties in bijvoorbeeld *waterstoftechnologie, geothermische energie, en slimme energieopslag* kunnen helpen om de energietransitie te versnellen.

7. Bewustwording en Betrokkenheid van Burgers

- Het stimuleren van *bewustwording van energieverbruik* bij burgers kan een grote impact hebben. Door *energie te besparen*, slimme keuzes te maken in het dagelijks leven en bewust om te gaan met energieverbruik, kan de druk op het energieaanbod worden vermindert.
- *Duurzame initiatieven zoals groene energieabonnementsen en collectieve zonnepaneelprojecten* kunnen de betrokkenheid van het publiek vergroten en bijdragen aan een duurzamer energiegebruik.

8. Betrouwbare Energievoorziening in Gevallen van Nood

- Zorg voor *noodstrategieën* om te garanderen dat de energievoorziening tijdens *crisisomstandigheden* (zoals extreme weersomstandigheden of geopolitieke spanningen) stabiel blijft. Dit kan door te investeren in *reservecapaciteit* en *diversificatie* van energiebronnen.

Conclusie

Om een *duidelijke, betrouwbare en duurzame energievoorziening* te waarborgen in het kader van de *energietransitie*, moeten we inzetten op een combinatie van *hernieuwbare energie, innovatie in opslagtechnologie, energie-efficiëntie, en betrouwbare tussenoplossingen* zoals gas en kernenergie. Ook moeten we blijven samenwerken met andere landen en investeren in *nieuw onderzoek* om nieuwe energiebronnen te ontdekken en te implementeren. Door deze aanpak kunnen we zowel *betrouwbaarheid* als *duurzaamheid* waarborgen voor de toekomst.

10. Vergrijzing

De vergrijzing van de bevolking is een belangrijk vraagstuk dat de komende decennia invloed zal hebben op veel verschillende gebieden, zoals pensioenen, zorg en de arbeidsmarkt. Hier zijn enkele concrete oplossingen die we kunnen toepassen om deze uitdagingen het hoofd te bieden:

1. Verhogen van de Arbeidsmarktparticipatie van Ouderen

- *Stimuleren van langer doorwerken*: Door mensen langer te laten werken (bijvoorbeeld door de AOW- en pensioenrichtlijnen te verhogen), kan de druk op pensioenen en zorgsystemen verlicht worden. Dit kan door *flexibele werkregelingen* en het bevorderen van *herintreding* voor oudere werknemers.
- *Vergrijzing in de arbeidsmarkt benutten*: Oudere werknemers hebben veel ervaring en kennis. Door dit te benutten via *mentorschap* en *kennisdeling* kan de productiviteit van de arbeidsmarkt verhoogd worden.

2. Stimuleren van Innovatie in de Zorgsector

- *Technologische innovaties* zoals robotica, telezorg, en AI (zoals ChatGPT voor zorgprofessionals) kunnen de werkdruk in de zorg verlichten en de zorgkwaliteit verbeteren. Door te investeren in ***slimme technologieën*** kunnen we efficiënter omgaan met zorgbehoeften.
- *Preventieve zorg*: Meer focus op *gezondheidsbevordering* en *preventieve zorg* kan de levenskwaliteit van ouderen verbeteren en ervoor zorgen dat mensen langer gezond blijven. Dit kan door betere *gezonde levensstijl-educatie* en *preventieve programma's* in te zetten, zoals beweegprogramma's en dieetbegeleiding.

3. Pensioenstelsel Hervormen

- *Flexibele pensioenstelsels*: De vergrijzing vereist aanpassingen in het pensioenstelsel. Het kan voordelig zijn om te werken met flexibele pensioenen die *meebewegen met de levensverwachting* en de *economische situatie*. Dit kan ervoor zorgen dat de druk op de publieke pensioenen vermindert, terwijl mensen zelf meer regie kunnen nemen over hun pensioen.
- *Stimuleren van privé-pensioenopbouw*: Door belastingvoordelen voor private pensioenvoorzieningen te bieden, kan de druk op het nationale pensioenstelsel verlaagd worden en wordt het makkelijker voor mensen om voor hun oude dag te sparen.

4. Opleiden en Om- of Bijscholen

- *Lifelong learning*: Oudere werknemers en mensen die hun baan verliezen door de vergrijzing kunnen geholpen worden met *om- en bijscholing* om hen beter aan te passen aan de veranderende arbeidsmarkt. Door investeringen in *levenslang leren* kan de arbeidsmarkt flexibel blijven en kunnen ouderen hun werkvermogen behouden.
- *Verbeteren van werkgelegenheid in opkomende sectoren*: Sectoren zoals technologie, zorg en duurzaamheid blijven groeien, en het is belangrijk dat ouderen hier voldoende toegang toe hebben, bijvoorbeeld door subsidies voor omscholing.

5. Aandacht voor Intergenerationele Solidariteit

- *Samenwerking tussen generaties* kan helpen bij het oplossen van de vergrijzing. Jongeren kunnen bijvoorbeeld leren van de ervaring van oudere werknemers, terwijl ouderen profiteren van de nieuwe vaardigheden en technologiekennis van jongere generaties.
- *Flexibele gezinsstructuren*: Het faciliteren van gezinsleven, waar verschillende generaties elkaar ondersteunen, kan de zorgdruk voor oudere generaties verlichten en bijdragen aan een betere werk- en zorgbalans.

6. Verhoogde Participatie van Vrouwen

- *Stimuleren van vrouwenparticipatie in de arbeidsmarkt*: Vrouwen hebben vaak minder werkuren dan mannen en blijven in sommige gevallen thuis om voor kinderen of ouders te zorgen. Door *meer gelijke kansen* en *flexibele werkuren* te creëren, kunnen vrouwen meer bijdragen aan de arbeidsmarkt, wat de druk op de economie en de zorg vermindert.

7. Optimalisatie van Zorginfrastructuur

- *Zorgtechnologie en -innovatie*: Investeren in slimme technologieën voor zorg kan de werkdruk op zorgverleners verlichten. Denk hierbij aan *slimme hulpmiddelen* zoals op afstand bedienbare medische apparaten, zorgrobots, en digitale zorgplatforms die ouderen in staat stellen langer zelfstandig te blijven.
- *Ouderenzorg binnen de gemeenschap*: Investeren in *lokale zorgvoorzieningen* en *gemeenschapsgerichte zorgmodellen* kan helpen de zorg voor ouderen dicht bij huis te brengen, en zorgt voor een betaalbaarder en efficiënter zorgsysteem.

8. Bevordering van Duurzaam Wonen voor Ouderen

- *Aangepaste woningen voor ouderen*: Het bevorderen van *toegankelijke en levensloopbestendige woningen* kan helpen dat ouderen langer zelfstandig kunnen wonen, wat de druk op de zorg verlicht. Deze woningen moeten geschikt zijn voor de groeiende zorgbehoefte, zoals rollators, trapliften en gemakkelijke toegang.
- *Wonen in zorggemeenschappen*: Ouderen kunnen ook wonen in *zorggemeenschappen*, waar ze toegang hebben tot zorg, maar tegelijkertijd een sociaal leven kunnen onderhouden en fysiek actief blijven.

9. Stimuleren van Migratie en Diversiteit op de Arbeidsmarkt

- *Arbeidsmigratie* kan helpen om de vergrijzing op de arbeidsmarkt aan te vullen. Door migranten in te zetten op werkplekken waar tekorten zijn, kan de economie blijven draaien en blijven er genoeg werkenden om de vergrijzende bevolking te ondersteunen.

Conclusie

De vergrijzing vraagt om een *combinatie van strategische veranderingen* in de arbeidsmarkt, zorg, en pensioenstelsels. Door te investeren in *innovatie, opleidingsmogelijkheden* en *gezondheidszorg*, en door de inzet van *jongere generaties* en *migranten*, kunnen we de *vergrijzing* het hoofd bieden en tegelijkertijd de sociale en economische stabiliteit waarborgen. Het is essentieel dat we gezamenlijk zorgen voor een systeem waarin ouderen kunnen blijven bijdragen, gezond kunnen blijven, en goed verzorgd worden.

11. Jeugdzorg

Joet

Youri Hazeleger
Stationsstraat 27C
6741 DH Lunteren

Lunteren, 07-12-2024

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. Vincent Karremans
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Betreft: Oproep tot samenwerking

Geachte heer Karremans,

Ik hoop dat het goed met u gaat. Graag wil ik de gelegenheid nemen om een belangrijke kwestie aan te kaarten die zich specifiek richt op *het ontwikkelen en implementeren van een landelijk protocol voor jeugdzorginstellingen*. Dit protocol zou gericht moeten zijn op het behouden en versterken van de ouder-kindrelatie, zelfs in crisis- of zorgsituaties. De recente input en signalen vanuit de praktijk maken het duidelijk dat er nu snel actie ondernomen moet worden om dit doel concreet te realiseren.

U heeft onlangs aangegeven: *“Het is een decentraal stelsel. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor jeugdzorg, maar ik ben verantwoordelijk voor het stelsel als geheel. Dit probleem oplossen is een gezamenlijke opgave. Ik begrijp de problemen van gemeenten, maar zij kunnen niet zomaar verwachten dat het Rijk alle kosten overneemt. Facturen naar mij sturen? Dat werkt niet. Gemeenten moeten de mouwen opstropen.”* Deze woorden resoneren sterk, omdat ze de kern van het probleem raken: de jeugdzorgkosten blijven stijgen, en gemeenten staan voor grote financiële tekorten. Dit heeft verregaande gevolgen voor zowel de lokale voorzieningen als voor de kwaliteit van de jeugdzorg zelf. Tegelijkertijd wordt duidelijk dat er gezamenlijk actie nodig is om het systeem op te lossen.

Met dit in gedachten stel ik voor om op korte termijn een vergadering te organiseren met sleutelfiguren, zoals uzelf, Leon Noorlander (Directeur van Jeugdzorg Nederland), Bram van der Beek (Wethouder Jeugdzorg van de Gemeente Ede) en Youri Hazeleger

(Coördinator), om deze input verder te vertalen naar een werkbaar plan. Gezien de urgentie en het belang van de ouder-kindrelatie in jeugdzorgsituaties, zou het van cruciaal belang zijn om snel stappen te zetten in de ontwikkeling en implementatie van dit protocol.

In dit proces is de bijdrage van ervaringsdeskundigen en andere professionals van onschatbare waarde. Vele van hen hebben aangegeven kosteloos hun expertise en ervaringen te willen delen in deze vergadering en de daaropvolgende werkzaamheden. Dit biedt ons de mogelijkheid om verschillende perspectieven te integreren en samen te werken aan een protocol dat daadwerkelijk het verschil maakt voor ouders en kinderen in crisis- of zorgsituaties.

Daarnaast zou ik willen benadrukken dat de Gemeente Ede als pilotgemeente een waardevolle rol kan spelen in de implementatie van dit protocol. De gemeente doet er goed aan om nieuwe procedures af te dwingen via een *inkoopprocedure*, en gezien de vele klachten en rapporten is het mogelijk om bestaande inkoopcontracten opnieuw te evalueren en zo ruimte te creëren voor verbeteringen. In samenwerking met Jeugdzorg Nederland kunnen wij de nieuwe richtlijnen aan jeugdzorginstellingen opleggen, zodat we snel en effectief veranderingen kunnen doorvoeren.

Bovendien ben ik ervan overtuigd dat de ontwikkeling en implementatie van dit protocol niet alleen zal bijdragen aan de verbetering van de zorg voor ouders en kinderen, maar ook aanzienlijke kostenbesparingen kan opleveren. Door in een vroeg stadium een betere ouder-kindrelatie te waarborgen en crisisinterventies te verbeteren, kunnen veelvuldige en langdurige zorgtrajecten worden voorkomen. Dit leidt tot minder noodzaak voor intensieve zorg en lagere kosten voor de jeugdzorg op de lange termijn.

Zoals u terecht opmerkt, is het een gezamenlijke opgave om de jeugdzorg te verbeteren. Gemeenten moeten inderdaad de mouwen opstropen, maar het is ook van belang dat er op landelijk niveau een duidelijke koers wordt uitgezet en dat de verantwoordelijkheden goed worden gedefinieerd. Het opzetten van een landelijk protocol zou gemeenten en jeugdzorginstellingen in staat stellen om proactief te handelen en de noodzakelijke ondersteuning te bieden aan ouders en kinderen. Dit voorkomt niet alleen oplopende kosten, maar draagt ook bij aan het creëren van een effectiever en rechtvaardiger systeem.

Met deze gezamenlijke inspanningen kunnen we laten zien dat er daadwerkelijk en snel stappen gezet kunnen worden om het jeugdzorgsysteem te verbeteren. Dit kan niet alleen de betrokken gemeenten inspireren, maar ook andere burgers die zich voor soortgelijke veranderingen willen inzetten.

Joet

Zoals u zelf aangaf, is sport en mentaal welzijn belangrijk voor heel veel Nederlanders, en ik ben ervan overtuigd dat een goede jeugdzorg en het versterken van de ouder-kindrelatie daar ook een belangrijke bijdrage aan kunnen leveren. Samen kunnen we werken aan een gezonder en sterker Nederland, door te zorgen voor een jeugdzorgsysteem dat daadwerkelijk werkt voor de gezinnen die het nodig hebben.

Ik kijk uit naar uw reactie en de mogelijkheid om deze belangrijke stappen gezamenlijk te zetten.

Met vriendelijke groet,

Youri Hazeleger
0628428852